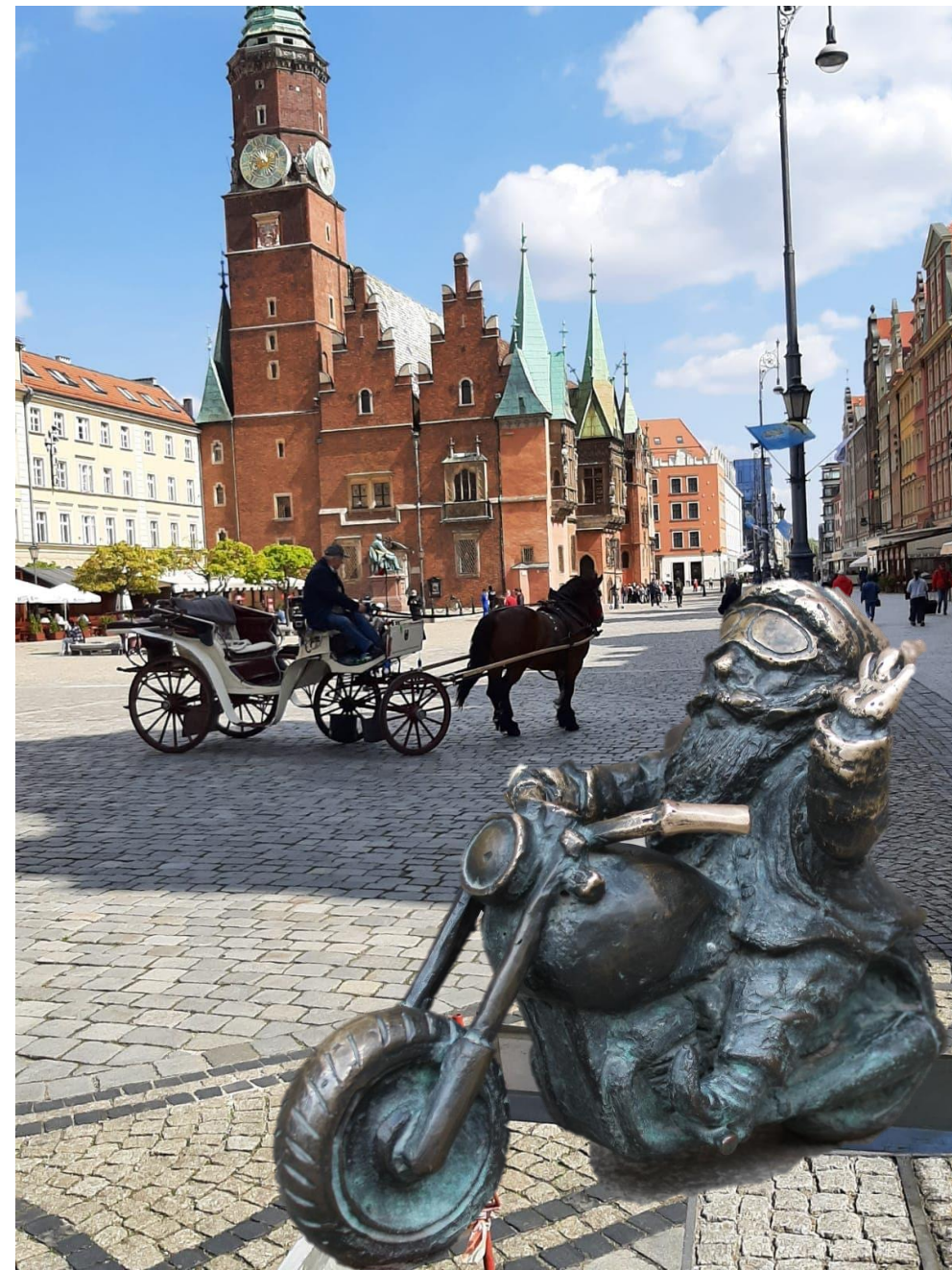

28 kwietnia 2022

Wycieczka KLUBU SENIORA PP do Wrocławia

W „pięknych okolicznościach przyrody” seniorzy PP, udali się na kolejną wycieczkę, autobusem, choć można byłomotocyklem, jak ten jeden z blisko 600 ? wrocławskich krasnali. W historię miasta i jego teraźniejszość wprowadził nas pan Tomasz, nasz przewodnik.

*Rynek i Stary Ratusz we Wrocławiu
Fot. Hermann Krone, 1865 rok*

*Południowa strona Ryнку i pomnik Fryderyka Wilhelma III
Fot. Hermann Krone, 1865 rok*

**Wrocław przez blisko 1050 lat
przeżywał okresy wzlotów i upadków.
Pierwsze zdjęcia fotograficzne miasta
zostały wykonane ok. 150 lat temu.
Wrocław był wtedy w rozkwicie.
W 1945 roku został ogłoszony twierdzą,
co doprowadziło do ogromnych zniszczeń.**

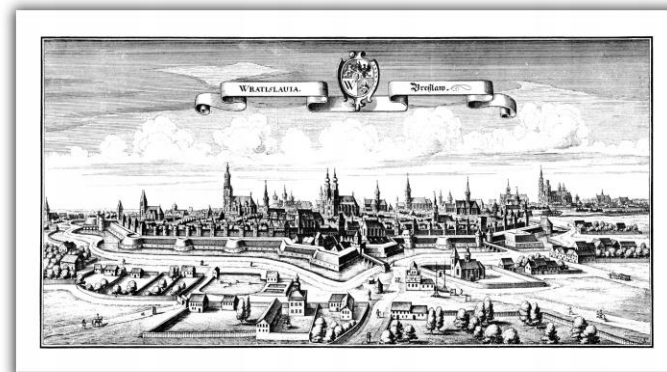
W roku 985 na Ostrowie Tumskim powstał pierwszy gród **Mieszka I**. Miasto wraz z resztą Śląska przeszło we władanie rodu Piastów. W 1000 roku na zjeździe gnieźnieńskim ustanowiono biskupstwo rzymskokatolickie podporządkowane arcybiskupstwu w Gnieźnie. Uważa się, że pierwsza lokacja miasta nastąpiła pod rządami Henryka Brodatego, w 1241 W 1290 wygasła linia piastowskich książąt wrocławskich. W 1322 roku Władysław Łokietek wykorzystał zamęt na Śląsku i na pewien czas opanował Wrocław i wykonywał władzę zwierzchnią nad Śląskiem. W 1335 roku po śmierci Henryka VI, Księstwo Wrocławskie stało się częścią korony czeskiej na mocy umowy (sprzedaży) z Janem Luksemburskim. W 1523 po kazaniach Jana Hessa, w farze Świętej Marii Magdaleny, miasto przyjęło reformację. Wojna trzydziestoletnia nie zniszczyła miasta bezpośrednio ale jego okolice. Ponowny powolny rozkwit nastąpił dopiero po pokoju westfalskim. Cesarz Leopold I w 1702 erygował w mieście *Universitas Leopoldina*. Przejęcie Śląska przez Prusy Fryderyka II oznaczało utratę dotychczasowych przywilejów. Wojny napoleońskie i francuska okupacja, spowodowała wyburzenie murów obronnych okalających miasto i kasatę zakonu jezuitów. Likwidacja murów i bram miejskich dokonana w latach 1807–1838, dała miastu możliwość szybkiego rozwoju urbanistycznego. W 1842 roku uruchomiono linię kolejową Wrocław – Oława, wkrótce przedłużoną na Górny Śląsk, gdzie łączyła się z koleją wiedeńsko-warszawską. W 1846 uruchomiono połączenie kolejowe z Berlinem. W latach 1890–1918 we Wrocławiu wybudowano rozległy system fortyfikacji – tzw. Twierdzę Wrocław. Lata 20. XX wieku to we Wrocławiu rozkwit architektury modernistycznej. W roku 1933, po dojściu do władzy nazistów rozpoczęto kampanię deslawizacji Śląska. Zniszczenia wojenne, wywołane zostały głównie przez ogłoszenie miasta jako Festung Breslau, Miasto broniło się do 6 maja 1945, a zniszczeniu lub uszkodzeniu uległo około 70% zabudowy. Od maja 1945 roku Wrocław jest polski.

Z prostych wyliczeń wynika, że Wrocław był **400 lat** pod polskim panowaniem, **200 lat** pod niemieckim a resztę czeskim i austriackim (Habsburgowie). Wrocław pod panowaniem czeskim był miastem niezależnym, pod względem narodowościowym, jak i religijnym (np. w czasie wojen husyckich Wrocław był ostoją katolicyzmu).

Trudno więc Wrocław nazwać miastem niemieckim czy czeskim (austriackim ?).

Myszę, że Wrocław można śmiało nazwać „miastem trzech (czterech) narodów”,

który to WROCŁAW od 77 lat jest bezsprzecznie, pięknym, polskim miastem.

W podziemiach budynku klasztornego Zgromadzenia Sióstr Szkolnych de Notre Dame przy ul. Św. Marcina, można oglądać pozostałości zamku książęcego z XIII wieku, kiedy na Śląsku panowali Piastowie. Mieszkał tu książę Henryk Brodaty z żoną Jadwigą, dzisiaj świętą. Wrocław był wtedy ważnym ośrodkiem władzy w tej części Europy

Ścieżka historii Wrocławia biegnie pomiędzy Zaułkiem Ossolińskich a kościołem świętego Wincentego. Dziewiętnaście płyt wmontowanych w chodnik, przypomina o najważniejszych wydarzeniach z dziejach miasta. Wyboru najważniejszych faktów z historii Wrocławia dokonali sami mieszkańcy miasta i naukowcy, Którzy zajmują się historią Dolnego Śląska.

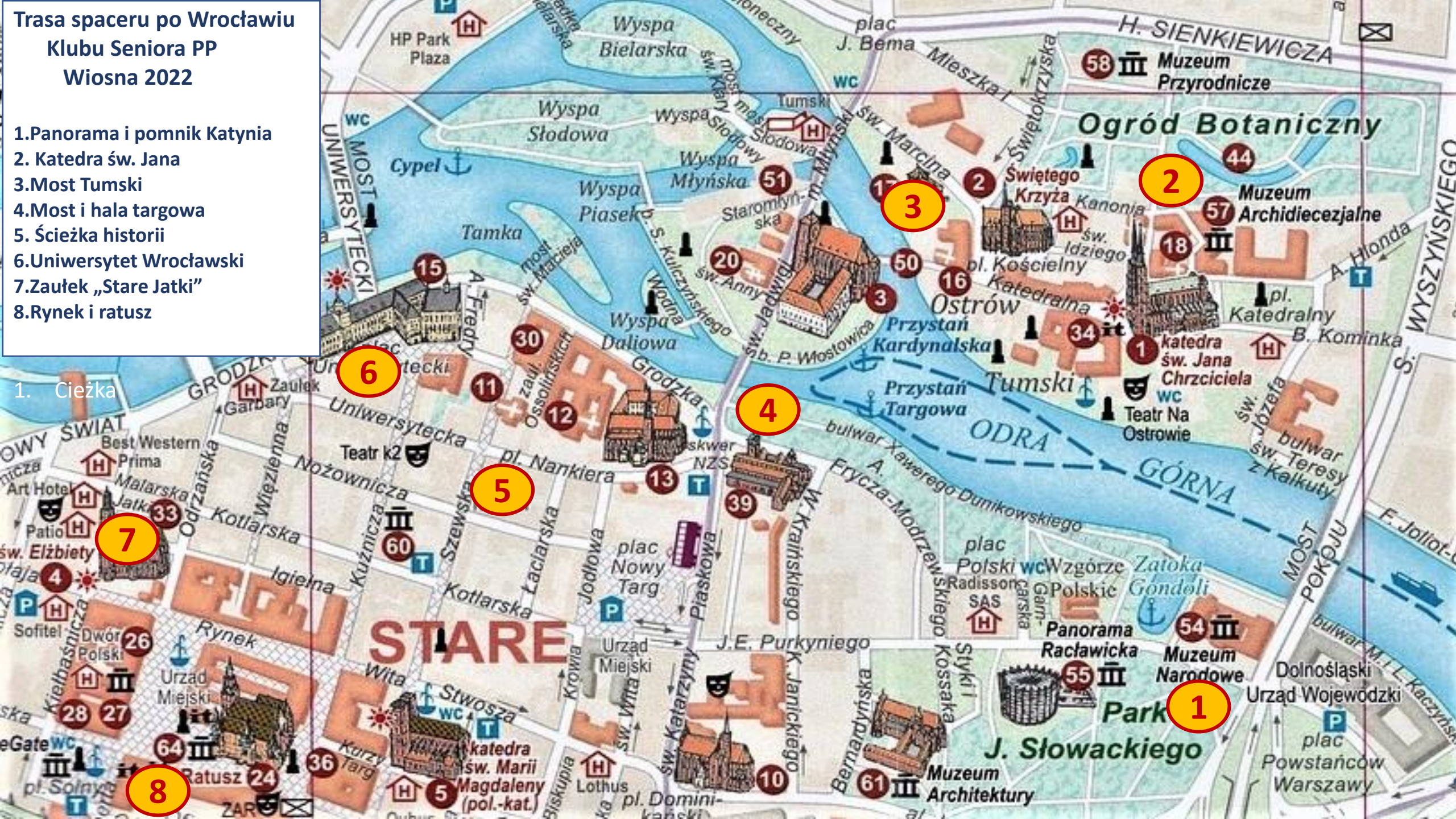

- Ścieżkę rozpoczyna "karta tytułowa" w postaci okrągłej płyty z repliką ratuszowego zegara. Dalsze upamiętniają:
- ustanowienie biskupstwa we Wrocławiu w 1000 roku *,
 - lokację miasta (1241),
 - najazd Mongołów i obronę miasta przez błogosławionego Czesława (1241),
 - przejście Wrocławia do korony czeskiej (1335),
 - przejęcie miasta przez Habsburgów austriackich (1526),
 - przyznanie miastu obecnego herbu (1530),*
 - epidemię dżumy (1633),
 - założenie Uniwersytetu (1702),
 - przejście Wrocławia w ręce pruskie (1741),
 - rewolucja krawców (1793),
 - zajęcia miasta przez wojska napoleońskie (1807),
 - otwarcie pierwszej linii kolejowej (1842 – do Oławy),
 - otwarcie Hali Stulecia (1913),
 - kapitulację Festung Breslau (1945)*,
 - Solidarność (1980),
 - Kongres Eucharystyczny (1997),
 - powódź tysiąclecia (1997)
 - mistrzostwa Europy Euro (2012)

Trasa spaceru po Wrocławiu Klubu Seniora PP Wiosna 2022

1. Panorama i pomnik Katynia
2. Katedra św. Jana
3. Most Tumski
4. Most i hala targowa
5. Ścieżka historii
6. Uniwersytet Wrocławski
7. Zaułek „Stare Jatki”
8. Rynek i ratusz

1. Cieżka

Pomysłodawcą Panoramy Raclawickiej, **olbrzymiego obrazu o wymiarach 15 × 114 m**, był znany, lwowski malarz Jan Styka (1858–1925), który zaprosił do współpracy batalistę Wojciecha Kossaka (1856–1942). Pomagali: Ludwik Boller, Tadeusz Popiel, Zygmunt Rozwadowski, Teodor Axentowicz, Włodzimierz Tetmajer, Wincenty Wodzinowski i Michał Sozański. W Brukseli zakupiono specjalnie tkane płótno, żelazną konstrukcję rotundy projektu Ludwika Ramuła – w Wiedniu. Budynek rotundy, usytuowanej w Parku Stryjskim we Lwowie gotowy był w lipcu 1893. Olbrzymie panoramowe dzieło powstało w ciągu zaledwie 9 miesięcy, między sierpniem 1893 a majem 1894. Uroczyste otwarcie Panoramy Raclawickiej nastąpiło 5 czerwca 1894. Była to główna atrakcja Powszechnej Wystawy Krajowej we Lwowie. 14 czerwca 1985 roku. Panorama Raclawicka przetrwała wojnę ale dopiero, ze względów politycznych, panorama, w arcyciekawej rotundzie, została otwarta 14 czerwca 1985

1

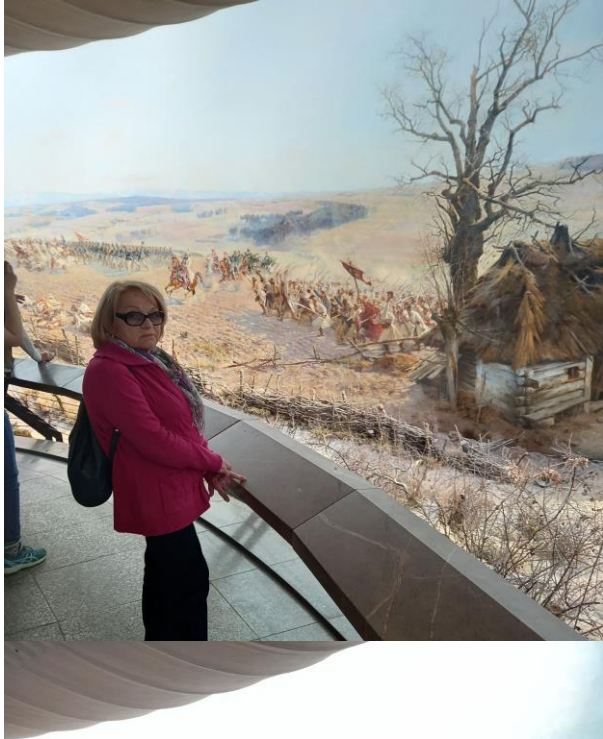
**Zwiedzanie
panoramy
trwa 30 min.
Można także
obejrzeć tzw.
małą panoramę
i zakupić
pamiątki.
Bilet wstępu
upoważnia także
do odwiedzenia
innych muzeów
miejskich.**

1

1

1

**W parku,
obok
Panoramy,
znajduje się
Pomnik
Ofiar Katynia.
Autorem dzieła
jest Tadeusz
Tchórzewski,
a opiekę nad
pomnikiem
sprawuje
Dolnośląska
Rodzina
Katyńska.
Pomnik
odślonięto
w 2000 roku**

1940
KATYŃ

Wiosną 1940 roku
z rozkazu Stalina,
strzałem w tył głowy
zamordowano
w Katyniu, Miednoje,
Charkowie
i w nieznanym miejscach
byłego ZSSR
22 tysiące polskich
oficerów, policjantów
i innych jeńców z obozów
Kozielsk, Ostaszków,
Starobielsk
W hołdzie
pomordowanym pomnik
ten z inicjatywy
stowarzyszenia
„Dolnośląska Rodzina
Katyńska” ufundowali
rodacy
Wrocław, w roku 1999.

Liczba kostek odpowiada liczbie zamordowanych – ponad 22 tysiące.

https://www.nocowanie.pl/pomnik_ofiar_zbrodni_katynskiej_we_wroclawiu,223233.html

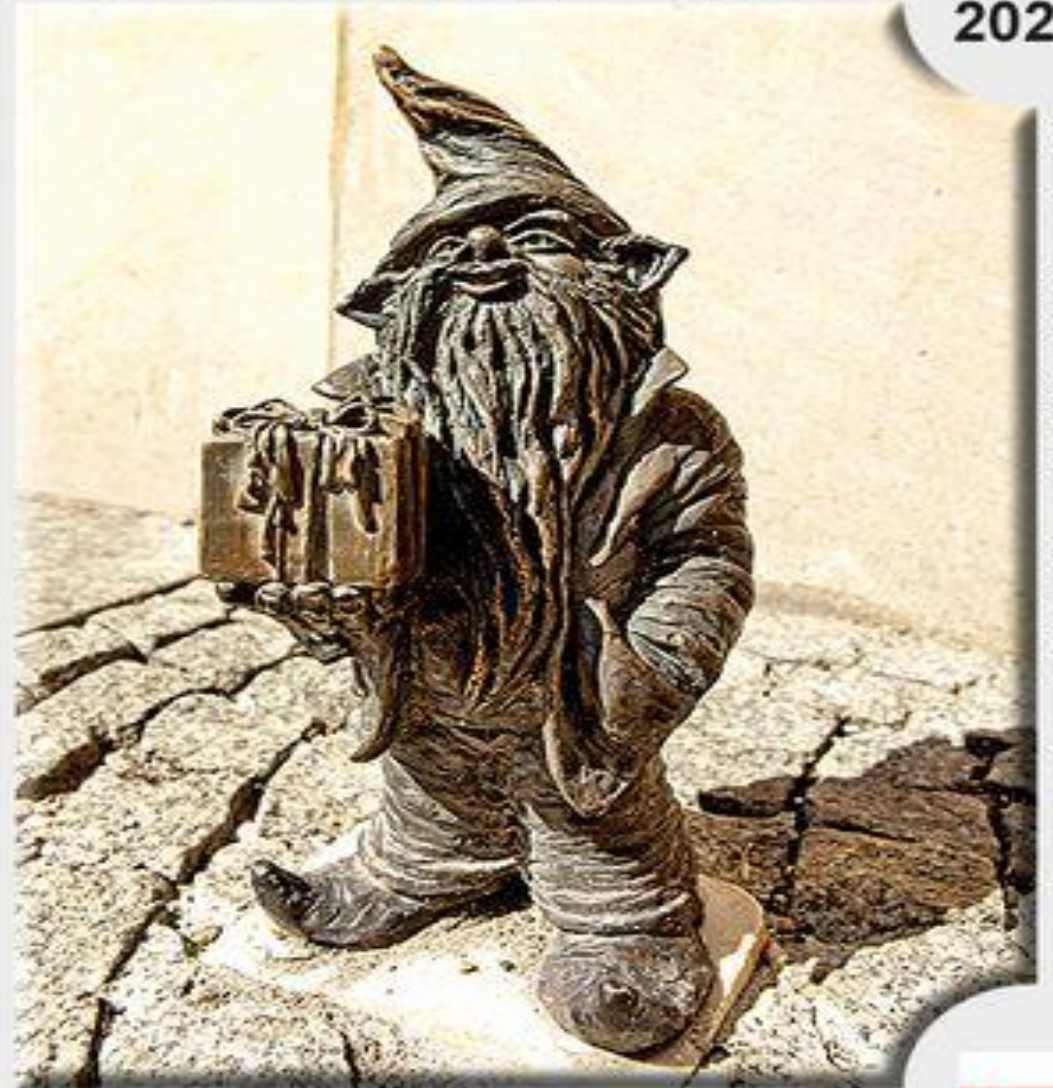
Wrocławskie krasnale

WANDER CARD®

PL
2022

www.wander-book.com

www.krasnale.pl Fot. Urząd Miejski Wrocławia

GPS:
51°06'37" N
17°01'52" E

Wrocławskie krasnale

Zjawisko artystyczne zapoczątkowane w 2005 r., obejmujące kilkaset rzeźb w różnych punktach miasta

Wrocławskie krasnale – to wyjątkowe i fascynujące zjawisko artystyczne oraz działanie społeczne, występujące we Wrocławiu oraz jego okolicach. Miniaturowe rzeźby krasnali, w liczbie ok. 600?, są umieszczane we Wrocławiu sukcesywnie od 2001 roku. Wywodzą się od malowanych w latach 80. XX wieku graffiti, następnie hepeningów, organizowanych przez ruch „**Pomarańczowej Alternatywy**” ośmieszających w sposób pokojowy polski system socjalistyczny. Po upadku komuny, w latach 90 tych, zapomniano o tych działaniach aż do 2001 r. kiedy to odsłonięto **Pomnik Pomarańczowej Alternatywy (Papa Krasnal, Krasnal Major)** na deptaku, przy Świdnickiej. 24 września 2003 odsłonięto „**Muzeum krasnoludków w budowie**” – miniaturowy szyld na ścianie kamieniczki Jaś, znajdujący się na wysokości kolan człowieka o przeciętnym wzroście, odsłonięty przez ówczesnego prezydenta Wrocławia **Rafała Dutkiewicza** oraz wypożyczonego ceramicznego psa Bobka. 1 sierpnia 2005 roku, kiedy to wrocławski rzeźbiarz **Tomasz Moczek** wykonał i ustawił pięć pierwszych krasnali. Były to krasnale: *Szermierz*, *Rzeźnik*, *Pracz Odrzański* oraz *dwie Syzyfki*. Kolejne rzeźby krasnali tworzone są przez licznych polskich artystów, a ich fundatorami są instytucje publiczne, firmy (figurki komercyjne) i osoby prywatne. Organizowane są specjalne wycieczki szlakiem krasnali, gry plenerowe, spektakle teatralne oraz wydawane mapy dla turystów, które pomagają w poszukiwaniu kolejnych figurek krasnali.

Kilka krasnali, wybranych z ok. 600 rzeźb, wg. https://pl.wikipedia.org/wiki/Wroc%C5%82awskie_krasnale#Kalendarium_krasnali_wroc%C5%82awskich

Pomarańczową Alternatywę zainicjowały na początku lat 80. osoby związane z wrocławską opozycją (np. ze Studenckim Komitetem Solidarności, Ruchem Nowej Kultury), wywodzące się najczęściej z ruchu hippisowskiego. Szczególną rolę odgrywał tutaj pochodzący z Torunia **Waldemar Major Fydrych**, który przyjął rolę lidera grupy. Oprócz pseudonimu „Major” miał też żartobliwy tytuł *komendanta Twierdzy Wrocław*.

„Major Fydrych” ogłosił w 1981 roku **Manifest Surrealizmu Socjalistycznego**, który stanowił główny oręż teoretyczny późniejszej grupy Pomarańczowa Alternatywa. Pierwszą akcją PA było malowanie krasnoludków na murach największych polskich miast. Według Majora, po raz pierwszy, wraz ze swoim kolegą Wiesławem Cupałą, odważył się na namalowanie krasnoludków w nocy 30 sierpnia 1982, w dzielnicy Biskupin i Sępolno. Sławę Pomarańczowa Alternatywa zyskała w drugiej połowie lat osiemdziesiątych, kiedy to do jej animatorów dołączyło wiele młodych osób. Happeningi Pomarańczowa Alternatywa organizowała w latach 1986 - 1989

**Z krasnalami
bywa różnie.
Te dwa wyraźnie
wyrośnięte,
są wyższe od
naszego Rysia,
który jest
niewiele niższy
od pana
Tarciańskiego
z Jelcza, który
mierzył
2 m i 28 cm.
Wystawa na rynku
wrocławskim.
„Ludzie Jelcza”**

Krasnale we Wrocławiu są wszędzie, a co do ich rozmiarów i profesji, to jak to w bajkach mówią. Różni, różnie plotą i lepiej im uwierzyć.

Obecna, czwarta katedra pochodzi z okresu gotyku, z XIII–XIV w. Poprzedzały ją jednak 3 inne kościoły znajdujące się w tym samym miejscu. Uchodzi za pierwszą, w pełni gotycką, świątynię na ziemiach polskich. W 1945 roku uległo zniszczeniu aż 70% katedry. Wstępna odbudowa trwała do 1951 r., kiedy 29 lipca prymas Polski Stefan Wyszyński, dokonał poświęcenia archikatedry. 14 sierpnia 1991 r. ustawiono 17 tonowe hełmy na wieżach katedry.

Archikatedra św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu – rzymskokatolicki gotycki kościół parafialny, a także katedralny biskupów wrocławskich na wrocławskim Ostrowie Tumskim przy placu Katedralnym.

2

**Plac Katedralny
Zachodnia część to
budynek katedry
pw. św. Jana Chrzciciela,
natomiast wschodnia
jego część urządzona jest
jako skwer. Na skwerze
znajduje się Kolumna
Chrystusa Króla
Wszechświata,
natomiast przed
wejściem do katedry po
zachodniej stronie w
obrębie skrzyżowania
placu z ulicą Katedralną
znajduje się Statua Maryi.
Przy placu zlokalizowana
jest Wrocławska
Księgarnia
Archidiecezjalna.
Przy księgarni
zamontowano
figurkę krasnala
„Wrocławawiak”**

Obecny most wybudowano w 1889 roku. Do roku 1945 nosił nazwę mostu Katedralnego, zwano go też Mostem Miłości. Kojarzone z nim są zwyczaje i legendy. Jedną z nich nakazuje oprócz zawieszenia kłódki (obecnie zabronione) i wrzucenia kluczyka do Odry, także pogłaskanie lwa przy wejściu do wrocławskiej katedry.

3

Pomnik kardynała Bolesława Kominka na Wyspie Piasek, przy ul. Najświętszej Marii Panny, u wejścia na Ostrów Tumski we Wrocławiu.

Pomnik, w formie posągu z brązu 4,35 m, przedstawia kardynała Bolesława Kominka w płaszczu i w mitrze, trzymającego w ręku gołębia, symbol pokoju.

Kształt pomnika nawiązuje do gotyckich linii okien kościoła Najświętszej Marii Panny na Piasku, który stanowi tło dla pomnika.

Uniwersytet Wrocławski

Powstał pierwotnie w 1702 jako *Academia Leopoldina*, w 1811 połączoną z (dawnym) Uniwersytetem Viadrina z Frankfurtu nad Odrą, a w roku 1945 został przekształcony w polski uniwersytet.

Uniwersytet Wrocławski

Wejście do muzeum

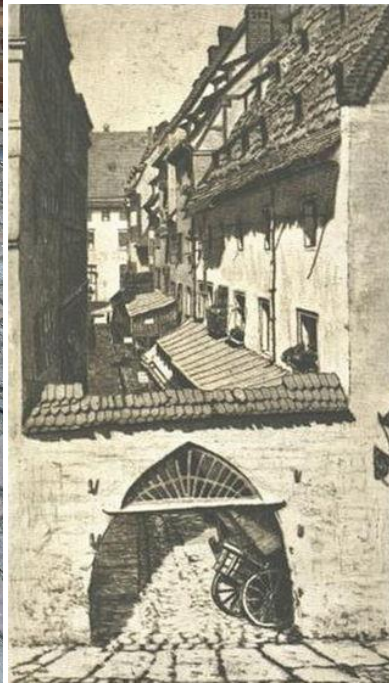

Aula Leopoldina i Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego. Niestety tam nie byliśmy ale...od czego internet. Cudo !!!!

7

We Wrocławiu
nie tylko witamy
nas krasnale.
Na uliczce
Stare Jatki można
było odwiedzić
pomnik
„Ku czci
zwierząt
rzeźnych”

Ratusz na Starym Rynku

Trochę zmęczeni dotarliśmy na piękny wrocławski Stary Rynek. Granice Rynku we Wrocławiu zostały wytyczone w XIII wieku. Przez wieki był on najważniejszym placem targowym w mieście. Rynek ma powierzchnię niemal 4 hektary. Otacza go ok. 60 kolorowych kamienic. Ich fundatorami byli patrycjusze - zamożni mieszczanie. W jedynym w Rynku biurowcu zaprojektowanym i wybudowanym w 1930 roku, znajduje się jedna z niewielu w Polsce, wind typu „paternoster”. Pomnik komediopisarza, Aleksandra Fredry wcześniej stał we Lwowie

Po udanej wycieczce, ważną częścią imprezy jest udany OBIAD. Faktycznie był, w lokalu CK.

Chyba wszyscy byli zadowoleni. Apetyty dopisywały !!!

**Zdjęciem pamiątkowym kończymy udaną wycieczkę do Wrocławia.
Zapraszamy na kolejne imprezy organizowane przez KLUB SENIORA PP**

Materiał opracowałem, korzystając z przewodników po Wrocławiu i internetu. Zdjęcia udostępnili uczestnicy wycieczki. Andrzej Grzybowski